

PLEIDOOI VOOR INTERNATIONALISERING... DAN OOK VOOR DE ASSOCIATE DEGREE... EN MBO-HBO

In de slijpstream van de discussie rond de voertaal in het Nederlandse hoger onderwijs verscheen kortgeleden een notitie over internationalisering van de Vereniging Hogescholen (VH) en de VSNU. Een interessant document. Opvallend was dat zo ongeveer alle partijen die belang hebben bij de consequenties van een nieuw beleid, een eigen mening uit het stuk wisten te peuren. Er wordt dan ook veel overhoop gehaald en voorgesteld. Het gaat om allerlei veranderingen, maar waarbij veel actie lijkt vereist van de kant van de overheid, in geld en regelgeving.

In dit nummer willen we ook een gekleurde duit in het zakje doen. Voor het beleid rond internationale samenwerking is het goed de Ad-opleiding mee te nemen. Tevens komt daarmee de leerlijn mbo-4/Ad in beeld. Daarover worden ook discussies gevoerd. Om geen tijd en energie te verspillen is een totaal-beleid voor het beroepsonderwijs geen weelde voor ons landje. Daarom hier een paar voorstellen op die gebieden. Eerst een tweetal stukjes, voor de achtergrondinformatie.

Uit het voorstel van de VH en VSNU

In de notitie van het hoger onderwijs staan uiteenlopende gedachten en daaraan te koppelen voorstellen. Dat gebeurt aan de hand van een aantal thema's. Daaruit pakken we er eentje, rond de mobiliteit. Na het kader een paar kanttekeningen, behorend bij de vetgemaakte begrippen.

Meer balans in mobiliteit

Hogescholen en universiteiten stimuleren uitgaande mobiliteit door:

- Informatievoorziening en beurzen strategisch te richten op groepen studenten voor wie het niet vanzelfsprekend is om een periode in het buitenland te studeren.
- Het aantal **internationale 'joint programmes'** verder uit te breiden.
- Kennis en ervaring te delen met instellingen in andere Europese landen.

Het vergroten van de uitgaande mobiliteit is enkel mogelijk wanneer de rijksoverheid:

- Zich hard maakt voor **voltooiing van de Europese Hoger Onderwijsruimte**.
- (Financiële) barrières voor studie in het buitenland wegneemt.
- Zich hard maakt voor verhoging van het Erasmus+-budget.

De verwachting is dat de belangstelling van internationale studenten voor Nederland de komende jaren enkel toeneemt. (...) Indien een andere inzet wordt overwogen, **bijvoorbeeld in het licht van tekorten in de arbeidsmarkt** of verder reikende ambities van Nederland als kenniseconomie, dan vergt dit verdere stappen en een bredere maatschappelijke afweging in ambities en capaciteit.

Onze kanttekeningen:

- Sinds vorige week is de Short Cycle Higher Education (SCHE) een formele en zelfstandig te positioneren graad in het internationale hoger onderwijs. Dat wil zeggen dat ook het beleid rond internationalisering in Europa van toepassing zal zijn op de SCHE, onze Ad.
- Regelingen zoals die er zijn rond het aanbieden van 'joint programmes and degrees' over de landsgrenzen heen, kunnen worden gebruikt voor de Ad-opleiding. Dat is een duidelijk signaal in de richting van de overheden, ook alhier.

- De universiteiten in ons land krijgen vanaf nu te maken met de mogelijkheid voor een instroom van buitenlandse studenten die in het thuisland een SCHE-opleiding hebben afgerond. Diploma's uit andere sectoren en andere lidstaten moeten worden gerespecteerd, als het gaat om de zij-instroom in een bacheloropleiding. In de afgelopen jaren hebben onze universiteiten de Ad genegeerd, maar nu zal er wel degelijk een VSNU-beleid moeten worden geformuleerd.
- De Ad-opleiding is sterk arbeidsmarktgericht. Als het gaat om de mobiliteit van studenten die in Nederland op voorhand een plek kunnen verdienen in het werkveld, is deze opleiding een 'unique selling point' voor Nederland.

NUFFIC

Vanuit het NUFFIC, het nationaal bureau voor het hoger onderwijs en daarbij behorende zaken, werd een reactie via de directeur gegeven. In het kader van dit nummer is de volgende passage van belang, waarbij hij inhaakt op een hoorzitting over het internationale beleid.

"Als je het debat in de politiek en de media volgt lijkt het alleen te gaan om inkomende mobiliteit op hogescholen en vooral universiteiten. Het is mijn plicht om te laten zien wat wij aan internationalisering doen in het primair en voortgezet onderwijs en in het mbo. Dat is niet alleen scholieren naar het buitenland sturen; we laten ze ook thuis internationale ervaringen opdoen. Ik was blij verrast door de vele vragen die ik van Kamerleden kreeg over internationalisering in het mbo. Want ook daar heeft internationalisering veel meerwaarde, bijvoorbeeld in sectoren als toerisme, hospitality en groen.

Knellende wetgeving en beperkte financiële middelen staan internationalisering in het mbo nog te veel in de weg. In het hoger onderwijs wordt internationalisering door de wet- en regelgeving bevorderd, in het mbo vooral tegengewerkt. Wettelijke beperkingen voor examinering in het buitenland en taaleisen voor anderstalige mbo-studenten belemmeren onnodig de internationale samenwerking in het beroepsonderwijs. En er zijn problemen met erkenning van internationale kwalificaties en leerresultaten in het mbo. Werk aan de winkel dus."

Daar is geen woord Frans bij. Het pleidooi om het mbo in de schijnwerpers te zetten is helder. Het is ook impliciet een oproep om naar de gehele beroepskolom te kijken. Daar passen leerlijnen vanuit mbo-4 naar de Ad-opleiding prima bij. De aandacht voor de 'European Level 5 Area' is sterk aan het groeien. Zo kan Nederland een woordje over de grens meespreken. We hebben de Ad en ook RAC's. Daarmee lopen we op verschillende landen vooruit. Het combineren van mbo en hbo in een internationale setting is daarmee tot een vast onderdeel van de samenwerking te maken.

Gedachten om mee te geven

Uiteraard moeten de discussies over internationalisering 20.0 nog op gang komen. OCW heeft een notitie daarover in petto. In ons rapport over de toekomst van het hbo met de Ad als volwaardig element, waarvan na de zomervakantie een eerste editie verschijnt, zal ook op de internationale positie worden ingegaan. Hier alvast een paar van de aan te dragen gedachten.

- In het overleg rond internationalisering dienen de aanbieders van de Ad en de hogescholen met een of meer RAC's een eigen positie te kunnen innemen.
- Zorgen voor internationale joint degrees voor de Ad, in combinatie met een gericht beleid.
- Mogelijk maken van instroom van buitenlandse studenten met diploma's op niveau 5 in de bachelor en omgekeerd, streven naar het behalen van een bachelor in het buitenland met onze Ad. Daarvoor dient er een systeem te komen voor wederzijdse erkenning van graden die onder SCHE vallen.
- Degenen die een mbo-4 doen, kunnen na het behalen van het diploma in een ander land een duale periode doen van een opleiding op niveau 5, om daarna in 1,5 jaar hier een Ad te volgen. Er zijn gelden voor beschikbaar (Erasmus-pro). Hierop dient te worden ingespeeld.
- Rond de leerlijn mbo-4/Ad zijn internationale netwerken op te zetten waarbij organisaties zoals onze SBB betrokken zijn, samen met branches die voor onze economie van belang zijn.
- In het algemeen is het nodig dat door de overheid in de komende tijd de aanzet wordt gegeven voor een onderzoek naar met onze Ad vergelijkbare opleidingen in de wereld en waarvan duidelijk is dat de overheid in zo'n land bereid is met Nederland samen te werken rond internationalisering.